PRACE NAUKOWE
Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS
of Wrocław University of Economics

Nr 455

Społeczne gospodarowanie

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2016

Redakcja wydawnicza: Anna Grzybowska
Redakcja techniczna: Barbara Łopusiewicz
Korekta: Barbara Cibis
Łamanie: Małgorzata Myszkowska
Projekt okładki: Beata Dębska

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania
znajdują się na stronach internetowych
www.pracenaukowe.ue.wroc.pl
www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Publikacja udostępniona na licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 3.0 Polska
(CC BY-NC-ND 3.0 PL)

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2016

ISSN 1899-3192
e-ISSN 2392-0041

ISBN 978-83-7695-622-0

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Zamówienia na opublikowane prace należy składać na adres:
Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
ul. Komandorska 118/120, 53-345 Wrocław
tel./fax 71 36 80 602; e-mail:econbook@ue.wroc.pl
www.ksiegarnia.ue.wroc.pl

Druk i oprawa: TOTEM

Spis treści

Wstęp 7

Izabela Ścibiorska-Kowalczyk, Agnieszka Mikucka-Kowalczyk: Perspektywy i wyzwania współczesnej gospodarki społecznej / Perspectives and challenges for contemporary social economy 9

Dorota Teneta-Skwiercz: Współpraca międzysektorowa jako narzędzie realizacji koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu / The cooperation within sectors as a tool of CSR execution 30

Agnieszka Chomiuk, Marzena Starnawska: O ekonomizacji i gotowości do niej wśród gdyńskich organizacji pozarządowych – motywy, procesy, kierunki / Economization and readiness for economization among non-government organizations in Gdynia city – motives, process, direction 44

Maria Fic, Edyta Ropuszyńska-Surma: Pułapka średniego dochodu – implikacje dla krajów grupy wyszehradzkiej / The middle-income trap – implications for countries of the Visegrad group 67

Filip Karol Leszczyński: Zasada gospodarności w poglądach polskich ekonomistów okresu międzywojennego: Taylor – Caro – Biegeleisen / The principle of economy in the opinion of Polish economists from the inter-war period: Taylor – Caro – Biegeleisen 80

Magdalena Raftowicz-Filipkiewicz, Mirosław Struś, Tomasz Pilawka: Rola NGO we wdrażaniu polityki spójności. Teoria a praktyka / The role of NGOs in implementing cohesion policy. Theory vs. practice 93

Katarzyna Przybyła: Poziom rozwoju infrastruktury społecznej Poznania na tle większych miast województwa wielkopolskiego / The level of Poznań social infrastructure development at the background of bigger cities in Wielkopolska region..... 101

Aleksandra Wejt: Podmioty gospodarki społecznej przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu w województwie łódzkim / Social economy entities preventing social exclusion in Łódź Voivodeship 109

Izabela Ścibiorska-Kowalczyk, Agnieszka Mikucka-Kowalczyk: Bariery w działaniu podmiotów prowadzących Warsztaty Terapii Zajęciowej / Barriers in action of persons conducting the Occupational Therapy Workshops .. 122

Alina Kulczyk-Dynowska: Funkcja turystyczna gminy Wleń a kontekst świadomości społecznej miejsca / Tourist function of Wleń municipality vs. the context of public awareness of a location..... 133

Eleonora Gonda-Soroczyńska: Wielofunkcyjność górskich uzdrowisk polskich na przykładzie Krynicy-Zdroju / Multi-functionality of Polish mountain spa and health resorts based on the example of Krynica-Zdrój 140

Wstęp

Mamy przyjemność oddać w ręce Czytelników kolejny tom Prac Naukowych wydawanych przez Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, zatytułowany „Społeczne gospodarowanie". W ostatnich latach obserwujemy rosnące zainteresowanie szeroko rozumianą problematyką społecznego gospodarowania, która jest przedmiotem badań ekonomistów, socjologów, prawników i teologów. Czym właściwie jest społeczne gospodarowanie? Trudne, a wręcz niemożliwe jest jednoznaczne sformułowanie jednej definicji. Artykuły zawarte w Pracach Naukowych UE stanowią próbę zaprezentowania dyskusji, jaka towarzyszy problematyce społecznego gospodarowania, oraz badań empirycznych będących próbą uwzględnienia różnorodności problemów, które ona obejmuje. Egzemplifikacją szeroko rozumianej koncepcji społecznego gospodarowania **są podmioty gospodarki społecznej funkcjonujące w warunkach gospodarki rynkowej**. Artykuł Izabeli Ścibiorskiej-Kowalczyk i Agnieszki Mikuckiej-Kowalczyk poświęcony jest perspektywom i wyzwaniom podmiotów trzeciego sektora. Autorki wskazują, że obecny stan instytucji nie sprzyja osiąganiu celów podmiotów gospodarki społecznej. Jest to niejako punkt wyjścia do interesujących rozważań dotyczących związków i różnych form współpracy między sektorami: prywatnym, publicznym i społecznym. Dorota Teneta-Skwiercz zauważa, że nie tylko z roku na rok rośnie liczba przedsiębiorstw, które angażują się w różne formy współpracy z sektorem publicznym i społecznym, lecz przede wszystkim udaje się rozwiązywać niektóre problemy społeczne oraz efektywniej wykorzystywać posiadane zasoby. W kolejnym artykule Agnieszka Chomiuk i Marzena Starnawska na podstawie badań empirycznych gdańskich organizacji pozarządowych podejmują próbę odpowiedzi na fundamentalne pytanie stawiane w kontekście działań III sektora. A mianowicie: Czy i w jaki sposób organizacje pozarządowe mogą budować swoją stabilność i niezależność finansową? Autorki wskazują, że jednym ze sposobów uniezależniania się podmiotów *non-governmental organizations* (NGO) od sektora publicznego jest tworzenie i rozwijanie przedsiębiorczości społecznej. Kolejny artykuł przynosi rozważania teoretyczne i analizę empiryczną danych statystycznych na temat „pułapki średniego dochodu" w państwach grupy wyszehradzkiej (V4). Maria Fic i Edyta Ropuszyńska-Surma omawiają czynniki sprzyjające oraz zapobiegające wpadnięciu w pułapkę średniego dochodu w Czechach, Polsce, Słowacji i na Węgrzech. W następnym interesującym artykule Filip Leszczyński przedstawia historyczne interpretacje zasady gospodarności. Analiza obejmuje okres międzywojenny, a Autor, przedstawiając różnice w interpretacji zasady gospodarności – Leopolda Caro, Edwarda Taylora oraz Leona Władysława Biegeleisena, wskazuje na możliwe sposoby wykorzystania sformułowanych wniosków we współczesnych

gospodarkach rynkowych. Z kolei Magdalena Raftowicz-Filipkiewicz, Mirosław Struś i Tomasz Pilawka omawiają kwestie roli organizacji trzeciego sektora w osiąganiu trwałego i zrównoważonego rozwoju. Autorzy na podstawie ankietowych badań empirycznych zrealizowanych w gminach dolnośląskich stwierdzają, że realna rola, jaką odgrywają podmioty NGO we wdrażaniu polityki spójności, wynika z ich kondycji i potencjału, choć zasadniczo różni się od tej, jaka przypisywana jest im w teorii. Kolejny artykuł, tym razem Katarzyny Przybyły, oparty na analizie danych empirycznych, również przedstawia zmiany w poziomie infrastruktury społecznej Poznania na tle powiatów grodzkich: Kalisza, Konina i Leszna. Autorka wyodrębniła komponenty infrastruktury społecznej: infrastrukturę edukacyjną, infrastrukturę stworzoną na potrzeby kultury, sztuki, sportu i rekreacji oraz infrastrukturę służącą ochronie zdrowia i opiece społecznej i skonstruowała taksonomiczne miary syntetyczne dla lat 2005-2014. Problemowi wykluczenia społecznego w województwie łódzkim poświecony został artykuł Aleksandry Wejt. Autorka skoncentrowała się na wskazaniu podmiotów ekonomii społecznej, których celem jest przeciwdziałanie ekskluzji i wspieranie inkluzji społecznej. Podobny temat jest przedmiotem analizy, w którym Izabela Ścibiorska-Kowalczyk i Agnieszka Mikucka-Kowalczyk skupiają się na ujęciu w węższym zakresie inkluzji społecznej, jaką są Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ). Autorki podkreślają kontrowersje, jakie w praktyce wywołuje funkcjonowanie tych podmiotów gospodarki społecznej. Tak jak bezsporna jest rola, jaką WTZ odgrywają w zakresie podnoszenia jakości życia codziennego uczestników, tak przygotowanie do podjęcia pracy zawodowej przez te warsztaty jest znikome. Następnie Alina Kulczyk-Dynowska przedstawia funkcje turystyczne gminy Wleń w dwóch kontekstach. Oba konteksty: kontekst wielofunkcyjności obszarów wiejskich oraz kontekst świadomości miejsca, z uwagi na swoją komplementarność, mają szczególne znaczenie dla gmin położonych na terenach o znacznych wartościach przyrodniczych. W ostatnim artykule Eleonora Gonda-Soroczyńska zwraca uwagę na to, że w gospodarce rynkowej do prawidłowego funkcjonowania uzdrowiska konieczna jest wielofunkcyjność. Przykładem takiej wielofunkcyjności jest uzdrowisko Krynica-Zdrój. Autorka zamyka swoje rozważania stwierdzeniem, że jednofunkcyjność uzdrowisk prowadzi do problemów ekonomicznych i stopniowej ich degradacji.

Żywimy nadzieję, że artykuły zawarte w tym tomie Prac Naukowych będą stanowiły punkt wyjścia do dyskusji na temat społecznego gospodarowania, a w niektórych przypadkach również na temat możliwości aplikacji konkluzji w nich zawartych w tych szczególnych warunkach społecznych, ekonomicznych i politycznych.

Grażyna Wrzeszcz-Kamińska, Magdalena Raftowicz-Filipkiewicz

PRACE NAUKOWE UNIWERSYTETU EKONOMICZNEGO WE WROCŁAWIU
RESEARCH PAPERS OF WROCŁAW UNIVERSITY OF ECONOMICS nr 455 • 2016

Społeczne gospodarowanie ISSN 1899-3192
e-ISSN 2392-0041

Alina Kulczyk-Dynowska
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
e-mail: alina.kulczyk-dynowska@up.wroc.pl

FUNKCJA TURYSTYCZNA GMINY WLEŃ A KONTEKST ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ MIEJSCA

TOURIST FUNCTION OF WLEŃ MUNICIPALITY VS. THE CONTEXT OF PUBLIC AWARENESS OF A LOCATION

DOI: 10.15611/pn.2016.455.10

Streszczenie: Celem artykułu jest przedstawienie funkcji turystycznej gminy Wleń nie tylko w kontekście wielofunkcyjności obszarów wiejskich, ale i świadomości społecznej miejsca. Sukces wprowadzenia idei trwałego i zrównoważonego rozwoju opartego na czynnikach endogennych, mającego szczególne znaczenie dla gmin obejmujących tereny o znacznych wartościach przyrodniczych, jest warunkowany w dużej mierze postawą lokalnej społeczności. Badania empiryczne oparto na danych pochodzących z Głównego Urzędu Statystycznego – obliczono wskaźniki rozwoju funkcji turystycznej. Wykorzystano także materiały źródłowe oraz metodę obserwacji uczestniczącej. Szczególne znaczenie miały informacje pozyskane w trakcie konsultacji społecznych prowadzonych w związku z opracowywaniem Strategii rozwoju gminy Wleń na lata 2015-2022. Wyniki badań pozwalają stwierdzić początek transformacji funkcji badanej gminy.

Słowa kluczowe: rozwój lokalny, funkcja turystyczna, zarządzanie przestrzenią.

Summary: The purpose of the article is to present the tourist function of Wleń municipality, not only in the context of rural areas multi-functionality, but also in terms of social awareness of the location. The success in the implementation of permanent and sustainable development idea, based on endogenous factors, having particular importance for municipalities covering the areas of significant natural value, is determined, to the great extent, by the attitude of local community. The conducted empirical studies were based on the data originating from the Central Statistical Office – the indicators of tourist function development were calculated. Moreover, source materials and participant observation method were used. The information collected in the course of public consultations, carried out in connection with preparing the Strategy of Wleń municipality development for the period 2015-2022, were of crucial importance. The research results allow concluding that the transformation of the analysed municipality function was initiated.

Keywords: local development, tourist function, space management.

1. Wstęp

Wynikające z chęci poprawy statusu materialnego dążenie do pozyskania pozarolniczych źródeł dochodu prowadzi nie tylko do dywersyfikacji ekonomicznej gospodarstw rolnych, ale i zmian świadomości społeczności lokalnej. Jak zauważa J. Kosmaczewska [2012, s. 564], aktywność lokalnej społeczności obszarów wiejskich może być narzędziem zmian strukturalnych. Endogeniczne czynniki rozwoju stanowią kompilację środowiska przyrodniczego i wartości stworzonych przez lokalną społeczność. Warto zauważyć, że to właśnie lokalna społeczność i reprezentujące ją władze samorządowe wywierają wpływ na kierunek zagospodarowania przestrzennego gminy. Społeczność jest także nośnikiem kapitału, wiedzy i umiejętności – wartości niezbędnych do przekształceń funkcjonalnych.

Rozwój funkcji turystycznej na terenach wiejskich stanowi krok ku wielofunkcyjności opisywanego obszaru i wpisuje się w idee trwałego i zrównoważonego rozwoju opartego na wspomnianych czynnikach endogennych. J. Uglis zwraca uwagę, że rozwój wielofunkcjonalny wiąże się z wkomponowaniem, a nie narzuceniem przestrzeni wiejskiej nowej funkcji – to oznacza, że niezbędna jest aktywność mieszkańców i inicjatywa oddolna w kreowaniu nowych funkcji przestrzeni wiejskiej i wiążących się z tym nowych miejsc pracy [Uglis 2012, s. 495]. Ekonomia społeczna łączy integrację społeczną, działalność handlową, produkcyjną (np. lokalnych produktów), eksponuje rolę wspólnot lokalnych, ich kulturę i tradycję.

Celem artykułu jest przedstawienie funkcji turystycznej gminy Wleń nie tylko w kontekście wielofunkcyjności obszarów wiejskich, ale i świadomości społecznej miejsca. Badania empiryczne oparto na danych pochodzących z Głównego Urzędu Statystycznego – obliczono wskaźniki rozwoju funkcji turystycznej. Wykorzystano także materiały źródłowe oraz metodę obserwacji uczestniczącej. Szczególne znaczenie miały informacje pozyskane w trakcie konsultacji społecznych prowadzonych w związku z opracowywaniem „Strategii rozwoju gminy Wleń na lata 2015-2022".

2. Świadomość społeczna mieszkańców – odniesienie do gminy Wleń

Transformacja ustrojowa oznacza nie tylko zmiany w zakresie organizacji gospodarki narodowej polegające na przejściu do modelu gospodarki rynkowej, ale i konieczność nauczenia się przez społeczeństwo przyjęcia roli społeczeństwa obywatelskiego, a także prawidłowego identyfikowania świadomości społecznej. Polskie społeczeństwo trudno nazwać obywatelskim – zaufanie do polityków, chęć czynnego włączania się w życie publiczne, udział w wyborach czy partycypacja społeczna nie są na zadowalającym poziomie [Peter-Bombik, Szczudlińska-Kanoś 2015, s. 85]. W tym kontekście tym bardziej cieszy zainteresowanie, jakie wyrazili mieszkańcy badanej gminy podczas prac prowadzących do powstania strategii rozwoju gminy Wleń na lata 2015-

-2022. Podczas dwukrotnie organizowanych w 2015 roku konsultacji społecznych liczba uczestników wyniosła każdorazowo 29 osób. Z przeprowadzonej ankiety wynika, iż byli to zarówno przedstawiciele szeroko pojętych instytucji funkcjonujących na terenie gminy, osoby prowadzące działalność gospodarczą, jak i osoby prywatne (tzw. zwykli mieszkańcy). W porównaniu do liczby mieszkańców gminy (4,3 tys. osób) liczba uczestników konsultacji nie jest zbiorowością o imponującej liczebności, należy jednak mieć na uwadze, że praktyka konsultacji społecznych wskazuje, iż nierzadko nikt się na nich nie pojawia.

Pełne postrzeganie miejsca wymaga znajomości jego historii. Nie można oceniać przydatności opisywanej gminy do realizacji funkcji turystycznej w oderwaniu od dwóch faktów. Po pierwsze tego, iż przed II wojną światową Wleń pełnił funkcję znanego uzdrowiska, a po drugie tego, iż Wleń stanowił w przeszłości uznane centrum targów gołębi. Zanik aktywności uzdrowiskowej jest udziałem nie tylko Wlenia – na Dolnym Śląsku podobnie stało się m.in. w Sokołowsku, Opolnie czy Trzebnicy (por. [Gonda-Soroczyńska, Soroczyńska 2010, s. 75-88]). Tradycja targów została z sukcesem reaktywowana – w lutym 2016 roku miała miejsce już XII edycja spotkania miłośników gołębi pocztowych i ozdobnych. Pytaniem otwartym pozostaje, czy i jak przywrócić gminie funkcję uzdrowiskową.

Odwołując się do przeszłości opisywanej gminy, należy wspomnieć o powojennych zmianach granic Rzeczypospolitej. Wleń jest polską gminą dopiero od 1945 roku i w tym kontekście tym bardziej cenne jest to, że wśród kolejnego pokolenia mieszkańców rośnie świadomość wartości miejsca, w którym żyją. W 2006 roku w efekcie starań przedstawicieli lokalnej społeczności otwarto ścieżkę dydaktyczną im. św. Jadwigi Śląskiej. Dzięki determinacji lokalnego społeczeństwa w bieżącym roku reaktywowano Kino za Rogiem Jutrzenka. Instytucją koordynującą wydarzenia kulturalne i społeczne w gminie jest Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki we Wleniu. Lista zaplanowanych aktywności obejmuje około 30 rocznie – za najważniejsze, cyklicznie organizowane wydarzenia uznać można: Targi Gołębi, Memoriał Uliczny im. Michała Fludra, Średniowieczny Jarmark Gołębiarki, Dni Miasta i Gminy Wleń, Dożynki Gminne oraz Festiwal Piosenki Dziecięcej.

Wzrost świadomości społecznej jest ogromną szansą dla rozwoju gminy Wleń. Mieszkańcy, doceniając walory miejsca, w którym żyją, w coraz większym stopniu mogą się przyczyniać nie tylko do ich eksponowania, ale i do zarządzania nimi. Jak zwraca uwagę K. Michałowski [2008, s. 82], efektywne użytkowanie zasobów oznacza utrzymanie równowagi pomiędzy potrzebami turystów i ochroną środowiska oraz interesem i kulturą społeczności lokalnej.

3. Atrakcje turystyczne gminy Wleń

Wśród atrakcji turystycznych miasta i gminy Wleń należy wyróżnić przede wszystkim walory przyrodniczo-krajobrazowe. W związku z nimi na terenie badanej gminy

utworzono obszarowe formy ochrony przyrody – Park Krajobrazowy Doliny Bobru (1989), rezerwat przyrody Góra Zamkowa (1994) oraz obszary Natura 2000[1].

Analiza obecnych kierunków wykorzystania powierzchni (dane za 2014 rok) wskazuje, że dominującą część powierzchni gminy (4870 ha) stanowią użytki rolne, wśród których przeważają grunty orne (2669 ha). Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione obejmują 3083 ha, a grunty pod wodami 232 ha – wartości te bezpośrednio wiążą się z atrakcyjnością turystyczną gminy. Na terenie gminy Wleń zabudowane i zurbanizowane grunty zajmują jedynie 4,6% powierzchni gminy (399 ha).

Opisywane gmina jest bogata także w atrakcje architektoniczne, wśród których wskazać można: ruiny średniowiecznego zamku we Wleniu, pałac we Wleniu, kamieniczki, kościoły (we Wleniu, Marczowie, Bystrzycy, Łupkach, Pilchowicach, Radomicach, Strzyżowcu), zabudowania Ośrodka Rehabilitacyjnego i Opiekuńczego Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety czy budynek ratusza. Swoistym symbolem miasta Wleń jest znajdujący się na rynku Pomnik Gołębiarki. Na terenie sołectw przynależnych do gminy Wleń zlokalizowane są nie tylko zabytki sakralne, krzyże pokutne, ale i zabytkowe domy murowano-drewniane. Jezioro Pilchowickie wraz z elektrownią stanowią jedno z najbardziej rozpoznawanych miejsc w gminie. Tauron Ekoenergia wskazuje, że obecna moc wspomnianej elektrowni wynosi 13,364 MW[2]. Cechy omawianej przestrzeni umożliwiają m.in.: uprawianie turystyki pieszej, rowerowej, konnej, kajakowej i pontonowej (spływy rzeką Bóbr). Przez teren gminy Wleń przebiega kilka szlaków turystycznych, m.in.: żółty, tzw. Szlak Wygasłych Wulkanów, zielony, tzw. Szlak Zamków Piastowskich, a także już wspominana ścieżka dydaktyczna im. św. Jadwigi Śląskiej.

4. Ocena funkcji turystycznej gminy Wleń

Celem zbadania poziomu realizacji funkcji turystycznej przez badaną gminę obliczono wskaźnik Baretje'a i Deferta (wzór 1) oraz przeanalizowano wybrane dane dotyczące turystyki.

$$\mathrm{T}f(\mathrm{t}) = \frac{liczba\ miejsc\ noclegowych\ na\ danym\ obszarze \times 100}{liczba\ ludności\ na\ danym\ obszarze} \qquad (1)$$

Źródło: [Kowalczyk 2002, s. 58].

Jednocyfrowe wyniki (tab. 1) świadczą o bardzo niskim poziomie rozwoju funkcji turystycznej. Dla porównania można chociażby przedstawić wartości osiągane przez uzdrowiska w Kotlinie Kłodzkiej – w 2014 roku wskaźnik Baretje'a i Deferta

[1] http://www.dzpk.pl/pl/parki-krajobrazowe/90-park-krajobrazowy-doliny-bobru.html (data dostępu: 02.05.2016).

[2] http://www.tauron-ekoenergia.pl/elektrownie/energia-wodna/zew-jelenia-gora/Strony/pilchowice-i.aspx#ad-image-0 (data dostępu: 20.08.2016).

dla gminy Kudowa Zdrój wynosił 28,87; dla gminy Duszniki Zdrój 32,21, a dla gminy Polanica Zdrój 24,05.

Pozytywne jest natomiast to, że wartości opisywanego wskaźnika dla gminy Wleń są wyraźnie wyższe niż dla powiatu lwóweckiego. Na uwagę zasługuje tempo przyrostu – w badanym okresie wartość wskaźnika dla gminy Wleń wzrosła niemal trzykrotnie, podczas gdy dla powiatu lwóweckiego tempo to było znacznie słabsze (przyrost niewiele ponad dwukrotność).

Tabela 1. Wskaźnik Baretje'a i Deferta dla gminy Wleń oraz powiatu lwóweckiego w latach 2004-2014

Opis	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gmina Wleń	1,36	1,28	0,90	1,16	2,26	2,28	2,49	2,97	3,14	3,79	3,88
Powiat lwówecki	0,83	0,75	0,90	1,31	1,18	1,36	1,20	1,44	1,72	1,49	1,64

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Analiza liczby miejsc noclegowych (por. wykres na rys. 1) wskazuje na narastające zainteresowanie mieszkańców prowadzeniem działalności turystycznej. Liczba miejsc noclegowych wzrosła na przestrzeni badanego okresu niemal 3-krotnie. Warto zauważyć, że do gminnej ewidencji agroturystycznej zgłoszonych jest obecnie 11 podmiotów.

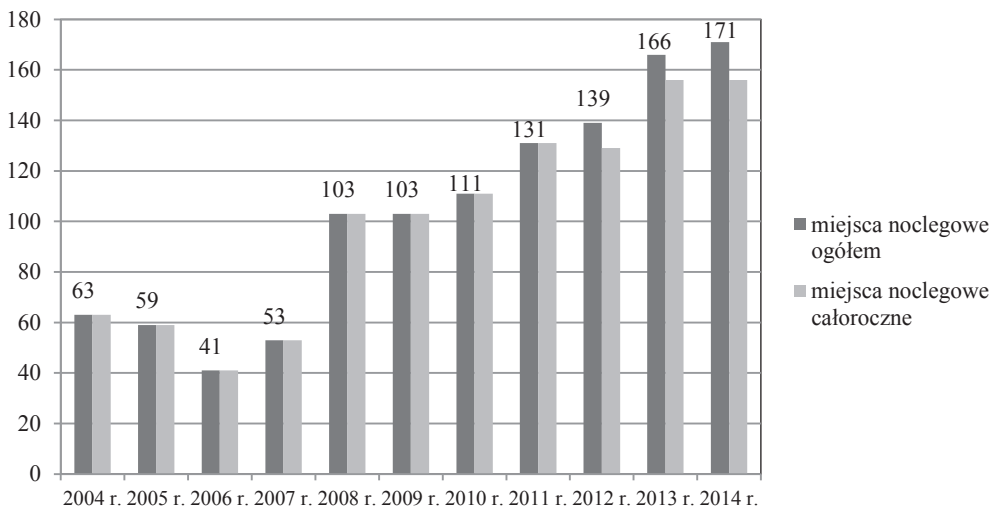

Rys. 1. Miejsca noclegowe w gminie Wleń w latach 2004-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

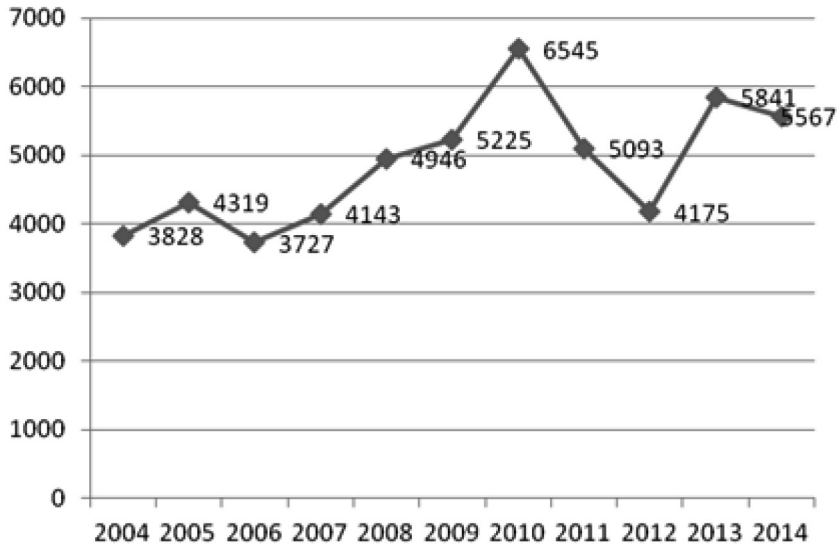

Rys. 2. Noclegi ogółem udzielone w gminie Wleń w latach 2004-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W badanym okresie znacznie powiększyła się liczba udzielonych noclegów – patrz rys. 2. Rekordowy pod tym względem był rok 2010, kiedy to liczba udzielonych noclegów przekroczyła 6,5 tys. Porównanie danych za lata 2004 i 2014 wskazuje na 45-procentowy przyrost badanej cechy. Należy to uznać za zjawisko bardzo pozytywne. Walory turystyczne gminy Wleń przyciągają coraz więcej obcokrajowców – liczba korzystających z noclegów turystów zagranicznych wzrosła na przestrzeni lat 2004-2014 ponadczterokrotnie, osiągając w 2014 roku poziom 102 osób.

5. Zakończenie

Masowa turystyka realizowana w niedalekim Karpaczu i Szklarskiej Porębie (por. [Przybyła, Kazak 2015]) może być szansą dla gminy Wleń. Celem turysty kwalifikowanego jest aktywny i świadomy wypoczynek – trudno to osiągnąć w tłumie.

Świadomość społeczna mieszkańców jest podstawą właściwego zrządzania gminą. Ładu przestrzennego, poszanowania wartości krajobrazu, umiejętności wyeksponowania wartości terenu i przyciągnięcia czasowego użytkownika przestrzeni, jakim jest turysta, nie zapewnią same akty prawne – potrzebna jest współpraca ze strony lokalnego społeczeństwa. To mieszkańcy i władze lokalne są źródłem presji i decyzji wpływających m.in. na: rozpraszanie zabudowy poza ukształtowane układy osadnicze, niekontrolowaną ekspansję zabudowy letniskowej czy dewastację tradycyjnego stylu budownictwa. Ta sama grupa interesariuszy decyduje o podjęciu

działań prowadzących do wielofunkcyjności obszaru. Należy pamiętać, że efekty tych działań nie są natychmiastowe – gmina Wleń ewoluuje w kierunku wielofunkcyjności. Czas pokaże, czy z sukcesem.

Literatura

Dane Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych).

Gonda-Soroczyńska E., Soroczyńska A.M., 2010, *Zachowanie wartości środowiskowych, krajobrazowych i kulturowych na przykładzie wsi Sokołowsko*, Infrastruktura i ekologia terenów wiejskich, z.13, Wyd. Polska Akademia Nauk, Komisja Technicznej Infrastruktury Wsi, Kraków, s. 75-88.

http://www.dzpk.pl/pl/parki-krajobrazowe/90-park-krajobrazowy-doliny-bobru.html (dostęp: 02.05. 2016).

http://www.tauron-ekoenergia.pl/elektrownie/energia-wodna/zew-jelenia-gora/Strony/pilchowice-i.aspx#ad-image-0 (dostęp: 20.08.2016).

Kosmaczewska J., 2012, *Przedsiębiorczość jako stymulanta turystycznego rozwoju obszarów wiejskich*, [w:] *Problemy rozwoju regionalnego*, Sobczak E., Raszkowski A. (red.), Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 244, UE, Wrocław, s. 563-572.

Kowalczyk A., 2002, *Geografia turyzmu*, PWN, Warszawa.

Michałowski K., 2008, *Podstawy zarządzania turystyką*, Wyd. Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku, Białystok.

Peter-Bombik A., Szczudlińska-Kanoś A., 2015, *Zarządzanie partycypacyjne we wspólnotach lokalnych*, [w:] *Gospodarka lokalna w teorii i praktyce*, Brol R., Raszkowski A., Sztando A. (red.), Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 391, UE, Wrocław, s. 83-91.

Przybyła K., Kazak J., 2015, *The Transformation of the Tourism Function of the Selected Jelenia Góra County Areas*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego Ekonomiczne. Problemy Turystyki, nr 4 (32), s. 183-191.

Uglis J., 2012, *Miejsce agroturystyki w dywersyfikacji gospodarki wsi*, [w:] *Gospodarka lokalna w teorii i praktyce*, Brol R., Sztando A. (red.), Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 243, UE, Wrocław, s. 495-504.

Uchwała z dnia 28 stycznia 2016 r. Rady Miasta i Gminy Wleń „Strategii rozwoju gminy Wleń na lata 2015-2022”.